

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie
drukiem garmont, 7 cen-
tów od wiersza — Rekla-
macye są wolne od opłaty
pocztowej.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 4. grudnia.

O sprawie meksykańskiej piszą do „Wiener Journal“ z Paryża pod dniem 29. listopada:

„Zdaje się, iż wszystkie dzienniki stały się północno-amerykańskimi; nie mają już miejsca dla Europy. Milczeniu „Monitora“ nie można odmówić godności, rząd bowiem wszystko chce powiedzieć lub nie, dlatego oczekuje relacji jenerała Castelnau, której całkowite ogłoszenie przyrzeczone zostało. O abdykacji i o podróży Cesarza Maxymiliana nie pewnego nie wiedzą, nawet w najwyższym miejscu. Według najnowszych doniesień sądzą jednak w Compiègne, że wypadki w Meksyku nie przysły z nienacka i nie przyjdą z nienacka. Według tych doniesień wyjazd Cesarza Maxymiliana do Orizaby nie był opuszczeniem kraju; Cesarz powrócił do stolicy, i nie jeszcze nie słyhać o jego abdykacji, której jednak w każdym razie oczekują. Gabinet francuski wie, że jenerał Sherman interwencji swojej; a zatem i przybycia do Meksyku przyspieszać nie będzie, tak, iż marszałek Bazaine według rozkazu, jaki mu jenerał Castelnau przywiózł, będzie jeszcze miał czas zadać Juarystom świetną klęskę, która estoni zupełnie wojskowy punkt honoru Francji. Jeżeli potem Bazaine obejmie dyktaturę dla oddania jej Shermanowi, to w takim razie wszystko pójdzie w największym porządku. Między kierującymi meżami stanu we Francji są tacy, co sądzą, że najlepiej byłoby przyspieszyć koniec za każdą cenę, nawet gdyby to stać się miało z nienacka; z tej to strony puszczają pogłoski o ostatecznym opuszczeniu Meksyku przez Cesarza Maxymiliana i o niezbędnej konieczności interwencji północno-amerykańskiej. Opinia publiczna we Francji bardzo jest zniechęcona; w wielkim wypadku historycznym widzi tylko kwestyę pieczętną. Dziennik jeden ministryaluy zarzuca publiczności, iż straciła odwagę, jak lichwiarz jaki, gdy kapitał swój źle ulokuje. Dziennik ten pyta się, czy Francya jest jeszcze narodem Ludwika XIV., lub ludem Napoleona I., lub też czy patriotyzm jej reguluje się według kursów giełdowych?

„Neues Fremdenblatt“ zaś pisze o sprawie meksykańskiej, iż według wszelkich doniesień powróci Cesarz Maxymiliana do Austrii żadnej już nie ulega wątpliwości. Według doniesień z Tryestu Cesarz przybyć ma do Gibraltaru około 10. lub 13. grudnia. Według innych zaś wiadomości Cesarz Maxymilian już w dniu 12. grudnia do Miramare przybędzie. Przy tak wielkiej podróży morskiej dzień przybycia ściśle oznaczony być nie może, to bowiem po wielkiej części od pogody lub niepogody zależy.

Sprzysiężenie Fenianów mocno niepokoi opinię publiczną w Anglii. Nie wiadomo zaiste, ile się prawdy lub fałszu mieści w różnych doniesieniach z Irlandyi, ale to pewna, że na wielu punktach tej wyspy snują się ludzie podejrzani, co z Ameryki nie wiedzieć w jakim celu powrócili, że nie zbywa na symptomach niepokojących. „Daily Telegraph“ lęka się wojny rasowej. „Daily News“ obawy tej nie podziela, sądzi jednak, iż istotne powstanie Fenianów byłoby mniej niebezpieczne niż konspiracya, która każdego w Irlandyi niepokoi i małych kapitalistów zastrasza. „Daily News“ sądzi, że opinia publiczna pochwaliby srozsze ukaranie winnych, to jest użycie kary śmierci. „Times“ straszy Fenianów przykładem Jamaiki. Jeżeli sprzysiężeni robić będą głupstwa i szaleństwa, to traktować się ich będzie jako prostych złodziei i rozbójników. W Anglii nie znają miłosierdzia dla zbrodni politycznych, bo w kraju wolnym jak Anglia nic nie usprawiedliwia gwałtownego powstania.

Rząd angielski czyni zresztą przygotowania na wszelki przypadek. Do Dublinu przesłano 1250 karabinów odcyfrowych i rozdano je służbie policyjnej. W Drogheda uwięziono dwóch młodych ludzi, co właśnie z Ameryki przybyli. Lud przyjął uwięzionych głosnemi okrzykami, wygwizdał zaś policyantów. Uwięzieni z wielką trudnością do więzienia przewiezieni być mogli. Knowania Fenianów wpływają niekorzystnie na obrót handlowy, i kupey obawiają się złych czasów zimowych.

Monarchia austryacka.

Wniosek posła Karola Hubickiego w sprawie propinacyi i banku krajowego, złożony wczoraj do laski marszałkowskiej, opiewa dosłownie:

Projekt reformy własności i praw propinacyjnych.

Ze względu, iż dochód z propinacyi jest częścią integralną własności gruntowej; ze względu, iż dochód z propinacyi stanowi przeważną część kapitału obrotowego gospodarstwa rolnego; ze względu, iż gospodarstwo rolne, pozbawione tego kapitału przez odkup propinacyi, potrzebuje środków pomocniczych, zastępujących go od upadku,

Wysoki sejm uchwali:

Równocześnie z odkupem propinacyi, zawiązuje się uprzywilejowany bank krajowy królestwa Galicyi i Lodomeryi i wielkiego księstwa Krakowskiego.

Postanowienia ogólne.

1. Zawarte w prawie propinacyi wyłączne prawo wyrobu trunków znosi się bezwarunkowo (bezpłatnie).
2. Bank krajowy zawiązuje się przez dobrowolne stowarzyszenie właścicieli propinacyjnych i za tychże wspólną gwarancją:
  - a) celem pośredniczenia w odkupie praw propinacyjnych na rzecz gmin pojedynczych;
  - b) dla utworzenia banku rolniczego, celem amelioracyi produkcji rolnej;
  - c) dla podniesienia przemysłu rolnego i handlu.
3. Bank krajowy ma prawo, po oszacowaniu przez ustanowione organa wartości propinacyjnych, wypłacić doraźnie właścicielom dzisiejszych propinacyj prywatnych kapitał 20torazowy dzisiejszego dochodu propinacyjnego listami zastawnymi propinacyjnymi pięćprocentowymi, które w ciągu 36½ lat, umorzone zostaną.
4. Przystąpienie do odkupu propinacyi na rzecz gmin nie jest do pewnego oznaczonego czasu przywiązane.

Przystępuje się zaś:

- a) przez dobrowolną umowę między właścicielem dzisiejszym propinacyi, a gminą, w skutek czego bank wypłaca kapitał w listach zastawnych, gmina zaś odbierając propinacyę na rzecz własną, odpłaca bankowi raty, na prowizyę i umorzenie przypadające;
- b) przez prowokacyę gminy, w którym to razie w braku umowy i ugody dobrowolnej, odnośne komisye szacunkowe obliczą wynagrodzenie 20razowego dochodu dzisiejszego, bank zaś wypłaca i oznacza raty, przez gminę opłacać się mające;
- c) przez prowokacyę uprawnionego t. j. dzisiejszego właściciela a niezgłoszenia się gminy, w którym to razie uprawniony może przedstawić dzierżawcę 36½ letniego, dającego gwarancyę wspólną z uprawnionym, iż przez lat tyleż do umorzenia potrzebnych, będą regularnie wpłacane raty na prowizyę i kapitał. Gmina obowiązana przyjąć zamknięcie swej miejscowości, a sprowadzanie trunków na własny użytek tylko za opłatą dziać się może, za co przyczyniając się pośrednio do uzyskania szóstego procentu amortyzacyjnego, po upływie 36½ lat, wchodzi w pełne posiadanie prawa propinacyjnego.

Gminie wolno po 6ciu latach za roczną awizacyą odebrać propinacyę na rzecz swoją, później co lat trzy bez wszelkich pretensyi dzierżawcy, lecz przyjmując bezpowrotnie zobowiązania do banku, z których bank dzierżawcę i dawnego właściciela uwalnia.

4. Bank krajowy ułatwia gminom nabycie praw propinacyjnych przez odpłatę częściową w 36½ latach. Gmina odbierając dochód propinacyjny w swoją administracyę, płaci do banku rocznie w półrocznych ratach z góry 5% na prowizyę, a 1% na umorzenie, razem 6% od kapitału, jaki bank właścicielowi propinacyi w listach zastawnych propinacyjnych wpłacił.

5. Bank krajowy wypłaca procenta od listów zastawnych co pół roku z dołu. Listy zastawne na okaziciela wydane, będą miały kuponów półroczne 2½ procentowe.

6. Bank krajowy odbierając od gmin raty półroczne, używa z tychże na umorzenie kapitału ½ od sta podług ułożonego planu umorzenia na wykupno listów zastawnych po kursie giełdowym, lub też na umorzenie przez losowanie. Gotowizna, do funduszu umarzającego wpływająca musi być przedewszystkiem na ten cel obróconą, aby ilość listów zastawnych, podług planu umorzyć się mająca, rzeczywiście z obiegu wycofaną i zniszczoną była.

7. Bank krajowy używając rat na umorzenie przeznaczonych, na wykupno listów zastawnych planem oznaczonych, obraca resztę gotowizny na fundusz rezerwowy; wykupno większej ilości listów zastawnych na rzecz banku, fruktyfikuje takowe; rozwija czynności banku rolniczego amelioracyjnego, dając zaliczki na drenowanie, odwodnienia, zawodnienia i t. p. a odbierając przedpłatę w łagodnych ratach umówionych; rozwija bank dla przemysłu rolnego i handlu, dając zaliczki na maszyny i narzędzia rolnicze, na zaprowadzenie fabryk dla rolnictwa pożytecznych, niemniej wprowadza wszelkie czynności banku ruchomego, o ile powyższe cele zapewnione wszechstronny rozwój pozwalają.

8. Bank krajowy ma prawo, dla zasiłku funduszu rezerwowego, niemniej dla utworzenia funduszu żelaznego bankowego, żądać złożenia 5 proc. w listach zastawnych przy wypłacie wynagrodzenia za propinacyę, która to ilość za okazaniem odnośnego kwitu po 36½ latach najdalej w gotowiznie bezprocentowej wypłaconą będzie. W ekwiwalencie bezprocentowości takich sum, nieprzywiązanych ani do ziemi ani do osoby, odnośna własność gruntowa będzie miała zapewniony kredyt i pierwszeństwo w banku rolniczym amelioracyjnym i przemysłowym przez lat 36½, na 5 od.

sta, kiedy niewkładający na fundusz żelazny płacić będą 6 od sta przy operacjach bankowych, nie przesądzać, iż zwolnienie od ograniczeń wysokości stopy procentowej wyższy procent nakazywać będzie i tylko w ten czas uzyskają kredyt, jeżeli żądania pierwszeństwo mających zaspokojone zostały w granicach, statutami i regulaminem banku określonych.

9. Raty na prowizye i na umorzenie kapitału muszą być wpłacone w gotowości; przedpłaty nad plan umorzenia częściowy lub całkowity przyjmuje bank w listach zastawnych, propinacyjnych i niszczy takowe. Przedpłaty częściowe nie zmieniają planu amortyzacyjnego, tylko skracają czas umorzenia całkowitego.

10. Bank krajowy jako instytucja krajowa podlega kontroli sejmowi, a względnie Wydziałowi jako organowi sejmowi, o tyle tylko, że sejm i Wydział czuwają, by cele, statutami określone ściśle wypełniane były, nie ograniczając w niczem swobodnego i wszechstronnego ruchu bankowego.

Ster wewnątrzny prowadzi dyrekcyja we Lwowie zasiadająca, tworząc filię w Krakowie i agentury banku po obwodach lub powiatach podług potrzeby, dla kontroli i cenzury mogących brać udział w bankowej pomocy, tudzież dla ocenienia ściślejszych spełnień i zobowiązań fabrykantów z polecenia banku a względnie stron interesowanych.

11. Bank krajowy w dopełnieniu pośrednictwa odkupu propinacyi jest uprawnionym żądać, aby zaległe raty i należności banku w drodze politycznej tym samym sposobem jak podatki krajowe egzekwowane były.

Przedmiotem egzekucyi i sekwestracyi będzie w pierwszym rzędzie propinacya, w drugim solidarna gmina jako właścicielka propinacyi, jeżeli gwarancya nie cięży przechodowo na dzierżawcy i uprawnionym (§ 3. ustęp c alternatywa ewentualnego odkupu dowolnego).

Ułatwienia prawne w dochodzeniu należności od obowiązanych, przyznane towarzystwu kredytowemu galicyjskiemu patentem z 3. listopada 1841, niemniej bankowi narodowemu 21. października 1855, przysługiwać będą bankowi krajowemu.

Nie przesądzać szczegółowych postanowień całej reformy propinacyjnej, niemniej statutów określających działalność banku krajowego, wysoki sejm raczy uchwalić, aby powyższy projekt przekazany został komisji celem zbadania, ocenienia i zdania sprawy.

Kraków, 1. grudnia. (Wypuszczeni z niewoli rosyjskiej.) „Krak. Ztg.“ donosi: Dnia 10. listopada r. b. powrócili z niewoli rosyjskiej i odstawieni zostali przez c. k. urząd powiatowy w Jaworzniu następujący poddani austriacy:

Zemczak Wincenty fałszywie Kolankowski Stanisław, 27 lat, urlopnik z c. k. 56 lin. pułku piechoty z Krakowa; **Lesiewicz** Jan, 21 lat, młynarz z Krakowa; **Łowczyński** Władysław, 23 lat, czeladnik krawiecki, rodem z Bochni, do Krakowa przynależny; **Kornas** Łukasz, 23 lat, terminator szewski rodem z Regulic, w powiecie Krzeszowickim, do Krakowa przynależny; **Motyl** Franciszek, 24 lat, służący przynależny do Żalasa, w powiecie Krzeszowickim; **Papież** Jakób, 25 lat, parobek z Tymbarku, powiat Skrzydlna; **Libiska** Franciszek, 23 lat, syn kmiecia z Kąt, powiat Chrzanów; **Matusik** Jan, 40 lat, gajowy z Wierzawy, powiat Ciężkowice; **Nowak** Franciszek, 21 lat, uczeń gimnaz. z Jamnicy, powiat Brzozów; **Krzyżanowski** Władysław, 20 lat, czeladnik krawiecki z Podgórze; **Sadowski** Stanisław, 36 lat, malarz z Łezina, powiat Jasło; **Wilusz** Romuald, 26 l., słuchacz uniwersytetu rodem z Sobniowa, powiat Jasło, przynależny do Błaszki, powiat Brzostek; **Repsz** Karol, 24 lat, czeladnik ślusarski z Wiśnicza; **Kurczaba** Józef, 24 lat, z Woli Zarzyckiej, powiat Leżajsk; **Gaweł** Jakób, 36 lat, kowal z Rzeszowa; **Sobolewski** Ignacy, 21 lat, subiekt handlowy rodem z Zakrzowa, przynależny do Tarnówki, powiat Tarnobrzeg; **Krusinowski** Maciej, 28 lat, wyrobnik przynależny do Głębokiego, powiat Rymanów; **Sztafel** Franciszek, 38 lat, czeladnik krawiecki z Brodów; **Galczyk** Wincenty, 20 lat, uczeń górniczy i salinowy z Wieliczki.

Dnia 17. z. m. r. b. powrócili z niewoli rosyjskiej i odstawieni zostali przez c. k. urząd powiatowy w Jaworzniu następujący poddani austriacy:

Magielski Szymon, 23 lat, fabrykant kafi z Krakowa; **Rogalski** Ludwik, 41 lat, szewc z Krakowa; **Woznicki** Julian, 23 l., praktykant budownictwa z Krakowa; **Franz** Seweryn, 30 lat, piekarz z Krakowa; **Gruszczynski** Karol, 26 l., ślusarz rodem z Lancokorony, powiat Kalwarya, przynależny do Krakowa; **Ellinger** Eugeniusz, 26 l., syn urzędnika rodem ze Stryja, przynależny do Krakowa; **Filciński** Wojciech, 38 l., szewc z Krakowa; **Podolecki** Jan, 21 l., cieśla, z Krakowa; **Grabczyk** Ignacy, 27 l., ślusarz, z Krakowa; **Sosnierz** Adam, 27 l., mosiężnik z Krakowa; **Brzański** Wojciech, 48 lat, rzeźnik z Krakowa; **Myszkowski** Wincenty, 27 lat, blacharz, z Krakowa; **Kliczyński** Jan, 20 lat, murarz, z Krakowa; **Żak** Kazimierz, 26 l., syn kmiecia, z Rybny, powiat Liszki; **Kowalówka** Walenty, 36 l., wyrobnik, z Kłokoszyna, powiat Liszki; **Marona** Piotr, 27 l., kmieć, z Bronowic, powiat Liszki; **Sieprawski** Józef, 24 l., syn kmiecia z Cholerzyna, powiat Liszki; **Fryc** Wojciech, 34 l., służący z Nowej wsi, powiat Liszki; **Furdzik** Julian, 39 l., ekonom z Sidziny, powiat Skawina; **Ocekiewicz** Jakób, 26 l., rzeźnik ze Skawiny; **Kurdziel** Jan, 40 lat, szewc, z Krzeszowic; **Godyn** Maciej, 33 l., syn kmiecia z Czerny, powiat Krzeszowice; **Kłoczek** Wojciech, 20 l., fabrykant kafi z Pa-

czółtowie, powiat Krzeszowice; **Kudlaziak** Antoni, 34 l., ekonom z Auszynowic, powiat Adlerkosteletz w Czechach; **Synowicz** Stanisław, 23 lat, ślusarz z Świątnik, powiat Podgórze; **Czeronowski** Wincenty, 32 l., powroźnik, z Brodów; **Nowak** Jerzy, 38 l., krawiec, z Waitzen w Węgrzech; **Strauss** Jakób, 30 l., subiekt handlowy z Pistschau w Węgrzech; **Kis** Ludwik, 23 l., technik z Pesztu; **Nagy** Szandor *vel* Karol **Warga**, 35 l., wysłużony żołnierz z Pesztu; **Mirkiewicz** Felix, 20 l., szewc ze Lwowa; **Korzevich** Szymon, 51 l., drukarz ze Lwowa; **Luczóm** Jacko, 43 l., syn kmiecia z Kotowa, powiat Brzeżany; **Czernecki** Antoni, 24 l., syn kmiecia z Rymanowa; **Wierzbicki** Walenty, 50 l., służący z Switarzowa, powiat Sokal; **Berini** Roman, 21 l., uczeń gimnaz., rodem z Syberyi, przynależny do Tarnawy, powiat Slemień; **Piechowski** Felix, 22 l., uczeń gimnaz. z Laszycy, powiat Jasło; **Kolban** Leopold, 30 l., subiekt handlowy z Cieszyna; **Kielbus** Józef, 24 l., introligator z Żarnówki, powiat Maków; **Kuzina** Maciej, 29 l., służący z Hujcza, powiat Rawa; **Adamski** Konstanty, 22 l., leśniczy, z Brzozówki, powiat Jasło; **Kluch** Jakób, 22 l., wyrobnik z Pogwizdowa, powiat Tarnów; **Palester** Józef, 32 l., subiekt handlowy z Tarnowa; **Login** Szczepan, 41 l., służący z Rudanic, powiat Kulików; **Olsewski** Franciszek, 26 l., rzeźnik z Gorlic; **Gnisiewicz** Jan, 20 l., służący z Zawadki, powiat Frysztak; **Wazny** Jan, *vel* Bar **Władysław**, 27 l., leśniczy z Lublina nowego, powiat Cieszanów; **Sikorski** Józef, 24 l., ślusarz z Tymowy, powiat Krosno; **Palkiewicz** Jan, 23 l., syn właściciela dóbr z Pawłosiowy, powiat Jarosław; **Sosnowski** Józef, 20 l., syn strażnika kolei z Jaworzna; **Lura** Sebastian, 26 l., wyrobnik rodem z Płok, powiat Jaworzno, przynależny do Mysłachowic, w powiecie Jaworzno.

Wiedeń, 2go grudnia. (Nowiny dworu. — Wiadomości białe ce.) Jego Ces. Mość odjechał wczoraj na polowanie do Goding w towarzystwie Ich C. M. Arcyksiążat Albrechta, Karola Ludwika, Wilhelma, Rainera, Karola Ferdynanda, księcia wirttembergskiego, księcia Hohenlohe, hr. Wrba, hr. Königsegg itd.

Jej Mość Cesarzowa Karolina Augusta zwiedzała wczoraj ochronkę małych dzieci na Landstrasse. J. C. M. Arcyksiążę Karol Ferdynand przybył tu przedwczoraj.

Wiceadmirał Tegetthof przybył przedwczoraj do Gratzu i był przyjmowany przez Jej C. M. Arcyksiężnę Zofię, a następnie odjechał do Mnichowa i Londynu.

Baron Winspeare, dotychczasowy nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister Króla Franciszka neapolitańskiego przy dworze cesarskim, wręczył przedwczoraj notę zawiadamiającą, że jego misya już się skończyła.

(**Zawieje śnieżne.**) Przedwczoraj spadły w Karście ogromne masy śniegu. Wydarzają się także częste zawieje śnieżne, które mogą być powodem spaźniania się pociągów kolei. Zamiecie śnieżne, które trwały przeszło 20 godzin, zasypały także gościńce w okolicy Wiednia.

(Sejmy krajowe.)

W sejmie *salzburgskim* na posiedzeniu w dniu 1go grudnia przyzwolone zostały preliminarze gminne miasta Salzburga i kilku innych gmin, poczem wydział krajowy zdawał sprawę co do podania miasta Salzburga względem pożyczki w sumie 70.000 złr. na rozmaite budowle, a sejm krajowy zezwolił na propozycję gminy miejskiej. Następne posiedzenie odbędzie się we środę.

Na posiedzeniu sejmie *karyntyjskiego* w dniu 1go b. m. deputowany Steiner postawił wniosek względem podania prośby do rządu o zaprowadzenie w szkołach języka niemieckiego. — §§. 12. i 14. regulaminu wyborczego przyjęte zostały z pominięciem względu na §. 17. według przedłożenia rządowego. Nareszcie uchwalili sejm, aby wyrażone w §. 53. regulaminu wyborczego ułatwienia co do wniosków względem zmiany postanowień ustawy wyborczej były rozciągnięte także na czas drugiego peryodu sejmie krajowego.

W sejmie *tyrolskim* na posiedzeniu w dniu 1. grudnia deputowani Brunner i Dr. Streiter postawili wniosek względem podania prośby do ministerstwa handlu o niezwłoczne urządzenie kolei żelaznej z Villach do Brixen, i wniosek ten został jednogłośnie przyjęty.

Praga, 1. grudnia. Na dzisiejszym posiedzeniu sejmie czeskiego Cisek wniósł następujący dodatek do regulaminu krajowego: Sejm jedynie ma prawo orzec utratę mandatu, z powodu prawnej przyczyny, która dopiero po wyborze nastąpiła, a namiestnictwo rozpisac ma nowy wybór dopiero po orzeczeniu sejmie. Deputowany miasta Eger, Gschier, złożył mandat. Tonner interpeluje marszałka i namiestnika, kiedy przeniesiona znów będzie na prawne swe miejsce korona ś. Wacława, którą z powodu wojny do Wiednia przewieziono. Namiestnik odpowiedział na interpelację Jerabka względem zawieszenia transportu towarów na kolei państwa i przyrzekł iż właściwe środki zarządzone zostaną jak w przeszłym roku. Propozycje rządowe względem równouprawnienia języków przy ogłoszeniu ustaw i względem ułatwień dla budowli przemysłowych, przekazano komisjom z 9 członków złożonym. Z powodu protestacyi z Humpolec przeciwko wyborowi dep. Facek namiestnictwo nakazało sprawozdanie i wykazało się, iż wyborcy nie uprawnieni zamieszczeni zostali w spisach urzędu powiatowego, gdy okoliczność ta większości jednak nie naruszyła, przeto wybór dep. Facek jako prawny uznany został. W końcu sejm postanowił nałożenie do do-

datku do podatku po 10 centów na potrzeby krajowe a po 6 centów na fundusz indemnizacyjny.

Zagrzeb, 1. grudnia. Na dzisiejszym posiedzeniu sejmku kroackiego wybrano komitet z 12 członków, który złożyć ma wniośki względem operatu negocjacji obustronnej komisji regnikolarnej.

Do komitetu wybrani zostali: Ceputic, Prica, Sobotse, Smaic, Kuslan, Suhaj, Perkowa, Raski, Marasowic, biskup Strosmajer, Kukuljewic.

Peszt, 1. grudnia. Na dzisiejszym posiedzeniu izby reprezentantów odczytano wnioski Tiszy i Deaka, poczem Tisza wniosek swój umotywował. W mowie swej powiedział, iż w prawdzie nie robił sobie świetnych nadziei z reskryptu królewskiego, jednak nie spodziewał się zupełnej odmowy prawnych żądań kraju.

Przez uwzględnienie elaboratu podkomitetu piętnastu mężów, elaboratu prawnie jeszcze nie ustanowionego, monarcha do dyskusji wciągnięty został. Adres powinien zadać zupełnego przywrócenia konstytucji i oświadczyć, iż dopóki takowe nie nastąpi, izba zawiesi wszelkie prace swe, nawet prace swych komisji, wyjąwszy sprawy odnoszące się do skompletowania izby.

Baron Józef Eötvös przemawiał za wnioskiem Deaka, a mianowicie za dalszym ciągiem prac w komisjach. Izba wprawdzie nie ma kompetencji do tworzenia nowych praw, lecz ma ją do dalszego prowadzenia prac przygotowawczych. Nie można się zniechęcać małemi widokami do dopięcia zamierzonego celu. Dzieje sejmów węgierskich wykazują, że prawa przez izbę magnatów po 20 razy odrzucone bywały, izba deputowanych dla tego jednak czynności swej nie zawieszała. Loika i konsekwentność pozwalają i dziś dalsze prowadzenie prac nawet po wysłaniu trzeciego adresu.

Hr. Bela Keglewich popierał wniosek Tiszy oświadczać, iż stronnictwo jego trzyma się polityki najbardziej konserwatywnej, chce bowiem utrzymać prawa kraju.

Baltazar Horwath przemawia za zgodą w interesie narodu węgierskiego. Mowy jego słuchano z wielkimi oklaskami. Sejm powinien iść tak daleko jak tylko honor pozwala; dziś granic honoru jeszcze nie przekroczono, prace przygotowawcze dalej więc prowadzone być mogą. Mowca spodziewa się, że po prawdziwym uznaniu rzeczy przyjdzie do zgody, że monarchia i dynastia znajdują najsilniejszą podporę w sympatyj Węgrów. Po ukończonej mowie Horvath odbierał powinszowania od znaczniejszych stronników Deaka.

Br. Ludwik Simonyi przemawiał za wnioskiem Tiszy, równie jak Ludwik Tisza i Ignacy Ghiczy. Za wnioskiem zaś Deaka przemawiali Onossy, Vadaai i Szentkiralyi.

W końcu posiedzenia przyjęto miesięczny budżet izby i posiedzenie do poniedziałku odroczone.

Portugalia.

Telegram z Lizbony z dnia 28. listopada donosi, że Królowa portugalska poroniła. Pomimo tego stan zdrowia Królowej był zaspakajający.

Szwajcarya.

Dzienniki szwajcarskie oświadczają urzędownie, iż wiadomość jakoby Prusy uzwały się naprzeciw rady związkowej z powodu udzielania prawa obywatelstwa mieszkańcom Frankfurtu n. M. jest zupełnie zmyślona.

Królestwo Polskie.

(Kolej żelazna.) „Warsz. Dnew.“ pisze: „W ostatnich latach wiele było mówione i pisane w kwestyi budowy dróg żelaznych w Rosyi. Przyznając pierwszorzędą ważność połączeniu Moskwy z wybrzeżem czarnomorskim, rząd przystąpił do przeprowadzenia kolei żelaznej pomiędzy Moskwą, Kijowem i Odessą, a wszystkie usiłowania zwraca ku najprędzemu jej ukończeniu. Nie mniej ważną jest dla Rosyi, — szczególnie pod względem wojskowym, — linia, któraby łączyła jej środek z zachodnim krańcem, to jest pomiędzy Moskwą a Warszawą. O konieczności poprowadzenia drogi szynowej w tym kierunku, od pewnego czasu dają się słyszeć głośne i często powtarzające się głosy. Główni naczelnicy niektórych miejscowości pomiędzy temi dwoma punktami środkowemi, wzięli nawet w tym względzie inicjatywę urzędowo. Nie ulega wątpliwości, że obok wojskowego i państwowego znaczenia wspomnianej drogi, kolej żelazna łącząca miejscowość skupiającą w sobie cały rękodzielniczy przemysł Rosyi, z niemającym żadnych fabrycznych produkcji północno-zachodnim krajem, wiążąca z sobą takie punkta handlowe jak Moskwa, Ryga i Warszawa, nie może nie mieć ważnego handlowego znaczenia. Ale jeszcze ważniejszym jest to, iż byłaby to droga łącząca Azyę z Europą w prostym kierunku, i że po niej przewożoneby były syberyjskie i środkowoazyjskie produkta do różnych miejscowości Rosyi i do zachodniej Europy, a także produkta gubernii stepowych do miejsc ich spożycia. Zbytecznym byłoby wyjaśniać, jaki ogromny wpływ wyrwie przeprowadzenie tej drogi na miejscowości, przez które będzie przechodziła. Cały ten kraj ożywi się nie tylko pod względem handlowym i przemysłowym, ale i zjednoczy się z punktem środkowym narodowości rosyjskiej i życia rosyjskiego, od których dotąd był odsunięty. Początek już został zrobiony; kolej warszawko-terespolska w roku przyszłym będzie gotowa. Nie można nie pragnąć, żeby wyżej wyrażona myśl urzeczywistniła się o ile można

najspieszniej, i żeby, jeżeli nie rząd, to prywatna przedsiębiorczość przyjęła na siebie zbudowanie kolei żelaznej z Moskwy do Brześcia litewskiego. Taniść materiałów budulcowych w miejscowościach, przez które będzie przechodziła, poręcza korzystne następstwa tej budowy. Komunikacja wprost pomiędzy Warszawą a Moskwą, wzajemna zamiana produktów przemysłu i handlu, uwspólnienie interesów, zbliżenie rozdwojonych teraz narodowości, wszystko to obiecuje przedsiębiorstwu świetną przyszłość i nadaje bardzo ważne znaczenie budującej się już kolei z Warszawy do Terespoli.“

KRONIKA.

(Złodzieje przytrzymani.) We Lwowie dn. 2. b. m. wieczorem przytrzymano złodzieja w pewnym domu w mieście, w chwili gdy za pomocą wytrychu usiłował otworzyć skrzynię na ganku stojącą. Tegoż dnia przytrzymano w bramie teatralnej drugiego złodzieja, który w natłoku wychodzących wyciągnął pewnemu panu pugilares z kieszeni.

— Donoszą nam z Rzymu, że p. Zygmunt Noel de Lesser, rodem z Warszawy, b. oficer artylerji w służbie Królowej angielskiej, który na początku r. b. zaślubił w Londynie JW. hr. Laureę z Krasickich Dunin Borkowską, damę orderu Krzyża gwiazdźdźistego, z rodziny s. p. księcia biskupa Warmińskiego, ostatniego prymasa w Polsce, mianowany został kawalerem orderu św. Grobu Jerozolimskiego, z komandoryą do noszenia na szyi i z gwiazdą na piersiach, za znakomite usługi wyświadczone kościołowi i tronowi apostołskiemu.

(Nieszczęsne wypadki.) W Uścieczku dn. 24. z. m. zasypiani zostali trzej ludzie przy kopaniu gliny i wydobyto dwóch bez życia a trzeci ocalał.

W Szczercu dn. 21. z. m. dziecko półtora roku liczące, pozostawione w domu bez dozoru, zapaliło na sobie odzienie i tegoż samego dnia umarło w skutek poparzenia.

Stan austr. banku narodowego

Z dniem 30. listopada 1866.

S t a n c z y n n y.		złr.	c.
Wybite złoto i sztaby		99,564.317	—
Weksle na miasta zagraniczne		35,691.934	—
Raty kolei południowej		2,225.000	—
Eskontowane weksle i efekta w Wiedniu	24,956.647		
Eskontowane w filiach	13,625.362	38,582.009	—
Pożyczki za poręką w Wiedniu	24,925.200		
W zakładach filialnych	7.123.500	32,048.700	—
Obligacye państwa, należące do banku		7,114.227	—
Przywilej banku		80,000.000	—
Pozostały dług państwa za spłacenie banknotów waluty wiedeńskiej		9,136.791	—
Dług państwa do spłacenia w srebrze		9,879.333	—
Dług państwa pokryty dobrami skarbowemi		9,928.000	—
Zaległe raty za sprzedane dobra skarbowe		959.815	—
Zaliczki wydane w skutek ustawy z 7. lipca 1866		60,000.000	—
Efekta do sprzedania		3,043.155	—
Pożyczka hipotekarna		68,277.489	—
Efekta funduszu rezerwowego po kursie z 30go czerwca 1866		11,391.214	—
Efekta funduszu pensyi		1,482.910	—
Kolej Karola Ludwika		8,309.070	—
Obligacye c. k. pożyczki podatkowej z r. 1864		765.600	—
Gmachy i inwentarze		4,477.766	—
Razem		482,877.334	—

S t a n b i e r n y.		złr.	c.
Fundusz banku		110,250.000	—
Fundusz rezerwowi		11,391.235	—
Obieg banknotów		299,353.818	—
Przeznaczone do ściągnięcia asygnacye banku		954.795	—
Należytości z ziów		128	—
Niepodniesione dywidendy		111.557	—
Listy zastawne w obiegu		57,702.900	—
Niepodniesione procenta listów zastawnych		69.555	—
Fundusz pensyi		1,483.385	—
Saldi bieżących rachunków		1,559.956	—
Razem		482,877.334	—

Ostatnia poczta.

Berlin, 1. grudnia. Hr. Bismark przybył tu dziś wieczorem. W dworcu kolei przyjmowali go prezydent izby panów baron Stollberg, tajny radzca Wagner i radzcy legacyjni Abeken i Kendell.

Florenca, 1. grudnia. Skutkiem przesłuchania w obec komisji senatu został admirał Persano aresztowany dziś w lokalu senatu. Okólnik ministerstwa finansów reguluje wypłatę kuponów renty za styczeń.

„Italie“ pisze: Wiadomości otrzymane z Rzymu potwierdzają obawę, że partya klerykalna zamierza wywołać zaburzenia, by skłonić Papieża do powzięcia ostatecznego postanowienia.

Petersburg, 1. grudnia. „Börsen-Zeitung“ przemawia energicznie z politycznych i finansowych powodów za zaprowadzeniem cła finansowego i zawarciem traktatów handlowych z Anglią i z Prusami.

